Job, Week 51: Chapter 33: Elihu's Substance

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

33:1-7 Answer me, if you can!

1. Metzudat David to 33:1

אל תחשוב הואיל ומרובים הם אמרי לא בדעת אדבר, ומה לי בהם יותר משל שלשת הרעים...

Do not think that since my words are many, I speak ignorantly, and "Why would I be more interested in these than in those of the three friends?"...

33:8-11 You claim that Gd has harmed you unjustly

2. Metzudat David to 33:11

.... שם רגלי בכבלי עצים סגורים ועוד הוסיף לשמור כל ארחותי לבל אברח עם כי רגלי סגורים וא"א לי ללכת ור"ל הרבה עלי מכאובות...

He has placed my feet in closed wooden stocks, and He also guards all of my paths, lest I flee – even though my feet are closed in and I cannot walk. Meaning: He has heaped pains upon me...

33:12-22 Gd communicates through visions and suffering

3. Rambam, Guide of the Perplexed 3:23

והוסיף גם כן מה שאמר לפני זה הענין בתאר איכות הנבואה... בחלום חזיון לילה בנפול תרדמה על אנשים...

And he also added in what he said earlier regarding the quality of prophecy... in a dream, a vision of the night, when sleep falls upon people...

4. Metzudat David to 33:12

הנה זאת אשר אענך שלא תצדק בתרעומותיך, הוא על כי ירבה אלוק במעלה מן האנוש. ואם האיש השלם אינו מבקש עלילות כ"ש המקום ב"ה אשר יגדל מאד ממעלת האבות. וכאומר "לא אשיב לך כמו שהשיבו רעיך שלא תצדק בעבור כי אתה מלא עון, כי יתכן שאתה צדיק, ועכ"ז לא תתרעם בצדק כי בודאי הדין עם המקו'."...

This is what I will answer you: You will not win in your complaints, for Gd is greater than Man. If the perfect man would not seek claims [against another], then certainly Gd, who is much greater than the ancestors [would not]. It is as though [Elihu] said, "I will not answer as your friends answered, that you cannot be found righteous because you are full of sin. It is possible that you are righteous, but you still cannot justly complain, for the verdict is certainly with Gd."...

5. The two-fold rebuke

Chronicles II 33:10-13

Daniel 4:2, 4:26-33

33:23-30 And Gd takes people back when they repent

6. Talmud, Shabbat 32a

ואלו הן פרקליטין של אדם תשובה ומעשים טובים ואפילו תשע מאות ותשעים ותשעה מלמדים עליו חובה ואחד מלמד עליו זכות ניצול שנאמר אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף...

These are a person's agents, repentance and good deeds. Even if 999 contend he is guilty and one contends he is innocent, he will be saved, as it says, "If there is one *malach* to speak, one of one thousand..."

7. Ibn Ezra to 33:23

כי המלאכים הממיתים [לג:כב] המבקשים נפש האדם רבים ומלאך אחד הוא פקיד עליו לשמרו

The *malachim* who kill, who seek the life of a person, are many. And one *malach* is appointed over him, to guard him.

8. Rambam, Guide of the Perplexed 3:23

והענין אשר הוסיפו אליהוא לא זכרו אחד מהם, הוא אשר המשילו בהלצת המלאך, ואמר שהענין המפורסם הידוע שהאדם יחלה עד שיגיע אל שערי מות ויתייאשו ממנו, ואם יהיה לו מלאך שיליץ ויעתיר בעדו אי זה מלאך שיהיה, תקובל הלצתו ועתירתו ויקוממו מכשלונו וינצל החולה ההוא וישוב לעניניו הטובים. אבל לא יהיה זה תדיר ולא יהיה שם העתרה והצלה מדובקת לנצח, אבל פעמים שלש.

That which Elihu added, none of them had mentioned. This is what he taught with the intercession of the *malach*; he said that the well-known phenomenon, when a person is sick and at death's door, and they give up hope, if he has a *malach* who will intercede and pray on his behalf, whichever *malach* it is, its intercession and prayer will be accepted, and will pick him up from his collapse, and that patient will be saved and will return to his good affairs. But this will not happen perpetually, and the prayer and rescue will not remain forever, but twice or three times.

9. Talmud, Yoma 87a

... שורות של שורות של שלשה בני אדם שנאמר "ישר על אנשים ויאמר חטאתי ושר העויתי ולא שוה לי". Rav Chisda said: One must appease him with three rows of three people, as it says, "He will make rows of people..."

10. Carol Newsom, The Book of Job: A Contest of Moral Imaginations, page 203

This is not to say that repentance itself had not previously been a matter of interest but rather that the process, in its psychological and divine dimensions, had come to engage the imagination in a new way. This is in part what the Elihu author saw as defective in the dialogue between Job and his friends. For all their talk, none of them, not even Eliphaz in Job 5:17-26, had seen what was so obvious to Elihu – that the moral significance in what had happened to Job was to be found in the way in which Job's experience modeled the pattern of the one whom G-d warns in order to turn him from pride.

11. Talmud, Yoma 86b

רבי יוסי בר יהודה אומר: אדם עובר עבירה פעם ראשונה מוחלין לו, שניה מוחלין לו, שלישית מוחלין לו, רביעית אין מוחלין לו, שנאמר "כה אמר ד' על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו" ואומר "הן כל אלה יפעל קל פעמים שלש עם גבר." מאי 'ואומר'? וכי תימא הני מילי בציבור אבל ביחיד לא, תא שמע "הן כל אלה יפעל קל פעמים שלש עם גבר".

Rabbi Yosi bar Yehudah said: One who transgresses once is forgiven, twice is forgiven, thrice is forgiven, but the fourth time is not forgiven, as Amos 2:6 says, "So says Gd: For three sins of Israel, and for four I will not bring them back." And it says, "All of this Gd will do twice, three times with a man." What is "And it says"? One might say this is only for a community, but not an individual; come and hear, "All of this Gd will do twice, three times with a man."

33:31-33 If you have anything to say to me, say it!

12. Metzudat David to 33:31

הנה השבתי לך על מה שאמרת שלא יענה המקום לבני אדם, כי לא כן הוא, כי החלום והמכאוב הן הן אמריו. והקשב עוד ושמע אלי ושתוק ואנכי אדבר להשיב על יתר דבריד.

I answered you regarding your statement that Gd will not respond to people, for it is not so; the dream and pain are His statements. Listen further and hear me and be silent, and I will speak to respond to the rest of your words.

13. Elihu's four additions Malachim; Prophecy; Repentance; Multiple Divine warnings

Additional items

14. Ibn Ezra to Zecharyah 1:1

כח הנשמות ההגונות המקבלות כח רוח הקדש להנביא איננו על דרך אחד ובהיות הכבוד עם ישראל בטרם שגלו אין צורך לפרש הנבואה כמו הנה בן נולד לבית דוד יאשיהו שמו והיה הדבר מתבאר מעצמו ואחר הגלות הן מראות וצריכות פי' כמראות דניאל כי לולי שהמלאך היה מפרש לא היה דניאל יודעם

The power of refined souls which receive Divine inspiration as prophecy is not uniform. When there was honour in Israel, before they were exiled, there was no need to interpret prophecy, as in, 'Behold, a son is born to the house of David, and his name is Yoshiyahu.' It was clear on its own. After the exile, they are visions and they require interpretation, like the visions of Daniel, which Daniel could not have understood without a *malach* to interpret them.

15. Rabbi Saadia Gaon, Emunot v'Deiot 4

וחשבתי איך היה עם מותר האדם, בנין גופו חלוש, מורכב מהדם והליחה ושתי המררות, ולמה לא היו חלקיו זכות מתמידות? והשיבותי המחשבה הזאת ואמרתי: אם נרצה זה, אנו רוצים שיברא כוכב או מלאך... וחשבתי עוד בחליים הבאים עליו ואמרתי: הלואי נצל מהם, או נדחו מעליו! ומצאתים טובים לו, בעבור שישוב מחטאיו ויכנע לאלקיו ויתקנו עניניו, כמו שאמר (איוב לג:יט) והוכח במכאוב על משכבו. I thought: How would it be if the remnant of man, his weak body, composed of blood and fluid and the two biles, why couldn't the components be pure and everlasting? And I replied to this thought, saying: If we would wish this, we would wish to be formed as stars or malachim... And thought further regarding the diseases that befall man, saying: Would that he were saved from them, or they were pushed from him! But I found them good for him, so that he repent from his sins and be humbled before his Gd, and repair his ways, as Job 33:19 says...